

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrupedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput V. De Elephanto.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

spadiceo, qui per lineas tres digitos latas, corpus a dorso versus ventrem hemicycli in modum ambiunt, per totum corpus distinctum est, cauda colore rubicundo et lucente. Pes et ungulae ut mulae, incessu alioqui levi et alacri similes equo, quem rursus velocitate multum superat, ita, ut Lusitanorum proverbio ansam praebuerit, qui, cum celerem aliquem dicere volunt, Zebra velociorem dicunt. Parit quotannis, unde et maxima habetur copia; sed incolis, qui ea uti nesciunt, est inutilis: equorum enim loco ipsis tam pace, quam bello esse possent, natura eas equorum loco, quibus hoc regnum destituitur, subministrante. Incolae vero ignari, cum equos non habeant, et boves iugo subdere nesciant, ze-

bras insuper domare et fraenare non valent, variisque aliis animalibus uti non possint, hominum ad haec omnia opera uti coguntur. Atque ita, ut omnia hominum superimponuntur humeris, ita quoque ipsi ab hominibus vel in lecticis, aut sedibus portatilibus a Sole cooptis circumferuntur; ad manus semper servos aut alios ad id conductos habentes. Et si magnum aliquod iter brevi tempore est absolvendum, multos tales quasi *ἀρωποφύρας* circumducunt, ut prioribus defessis, alii atque deinceps alii possint substitui; qui etiam ita alternatim subinde mutati, tantae sunt celeritatis, ut equos cursores antevertant. Tantum Pigafeta,

CAPUT V.

De Elephanto.

Aldrov.
Hist. Quadrup. I. 4.
c. 9.

Nomen.

Marrin in
Lexico.

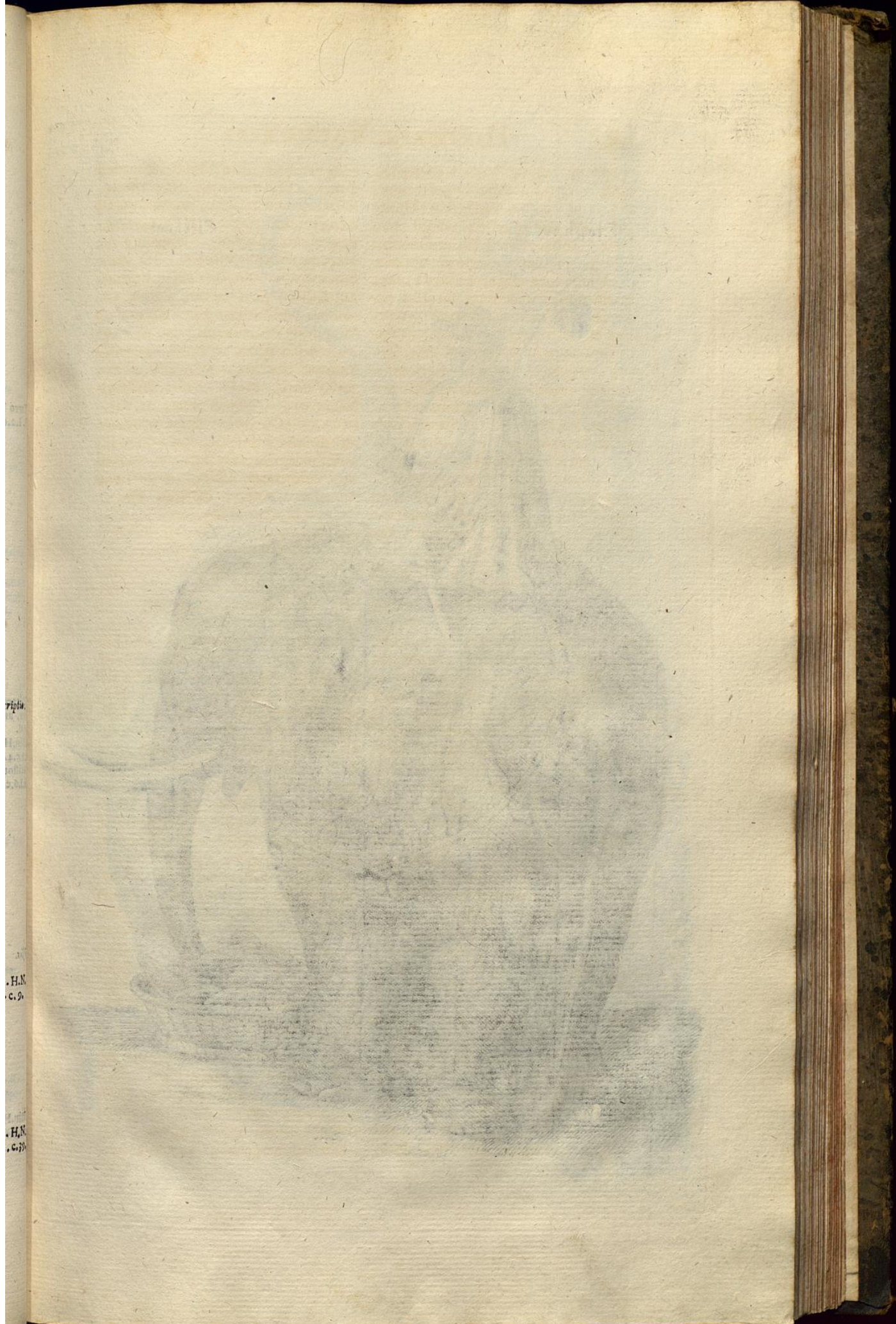
Datur et Elephanti inter *μονόχηλα* locus. Et si enim ungula eius in digitos videatur efformari, quia tamen indivisi hi, nescio quomodo a solidipedibus excludi possit. *Nomen* fortitus est, non tam a magnitudine, quod formam montis praeferat, ut Isidoro apud Vicentium Bellunensem placet: quam vel ab Ebraeo Alaph discere, quod docilitate reliqua animalia superet: vel ab Eleph bos, quia magnum est animal, et *βα* augendi vocabulum: vel quasi *ἐλέσας* ab *ἔλος* palus, et *βαίνω* quod ob gravitatem ibi faciat *τὰς μίζεις*: vel ab *ἐλεφαίρω* laedo: vel ab *ἐλίσσω* involvo, quod involutam habeat proboscidem: vel denique ab *ἄλφς* albus, quod ebur de colore triumphet. Hefychio et Varino *πρίστας* dicitur. Alii simpliciter *θηρία* quod Plinio belluae, vocant. Romani, qui elephantes primum Pyrrhi Regis bello videre, Lucas boves, appellarunt; seu a Lucania, ubi primo visi, seu a luce, quod longe propter inauratos regios clypeos, quibus eorum turres erant ornatae, a longe relucere. Indis

Barrum, a voce dici, Isidorus auctor est: alii tamen lingua Sabina ita appellari volunt, unde et Ebur vocatum Servius putat. Magnitudo Elephantis diversa est, ut in Differentiis exponemus. Gillius mensus est Constantinopoli quendam, cui erant ab oculo ad extremum tergum pedes undecim, ab oculo ad extremam promuscidem octo. In proceritate alii ad decimum tertium, alii ad decimum quintum dodrantem, accedunt. Aloysius Cadamustus vidisse se scribit, plus habentem carnis, quam tauri nostrates quinque. Nigri sunt omnes praeter Aethiopicos: Narsingae tamen Regem album habuisse, Indicarum navigationum scriptores prodidere. *Cutem* habent cancellatam, seu ut Cassiodorus loquitur, ulcerosis vallibus exaratam; in tantamque duritiem solidatur, ut putes esse osseam. Ideo Mauri eadem pro clypeo utuntur, et Peguani loco armorum gestant. Durior tamen in dorso, quam in ventre, ut Solinus vere dicat, Durissimum dorso tergus, ventres molles. *Pilosane* sit, an glabra, nec Plinio quidem

Descriptio.

Plin. H.N.
I. 8. c. 9.

Plin. H.N.
I. 11. c. 39.

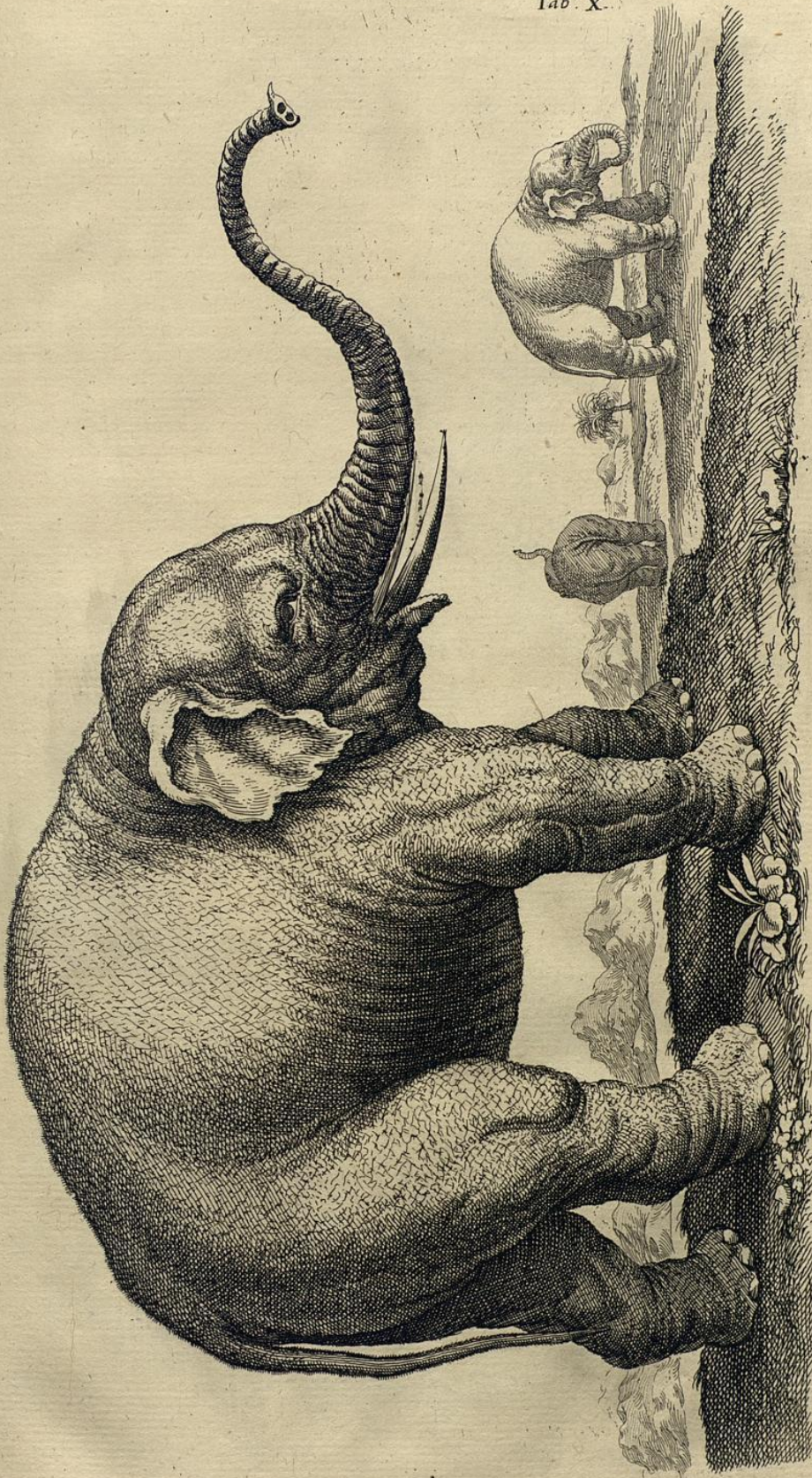
Elephas.

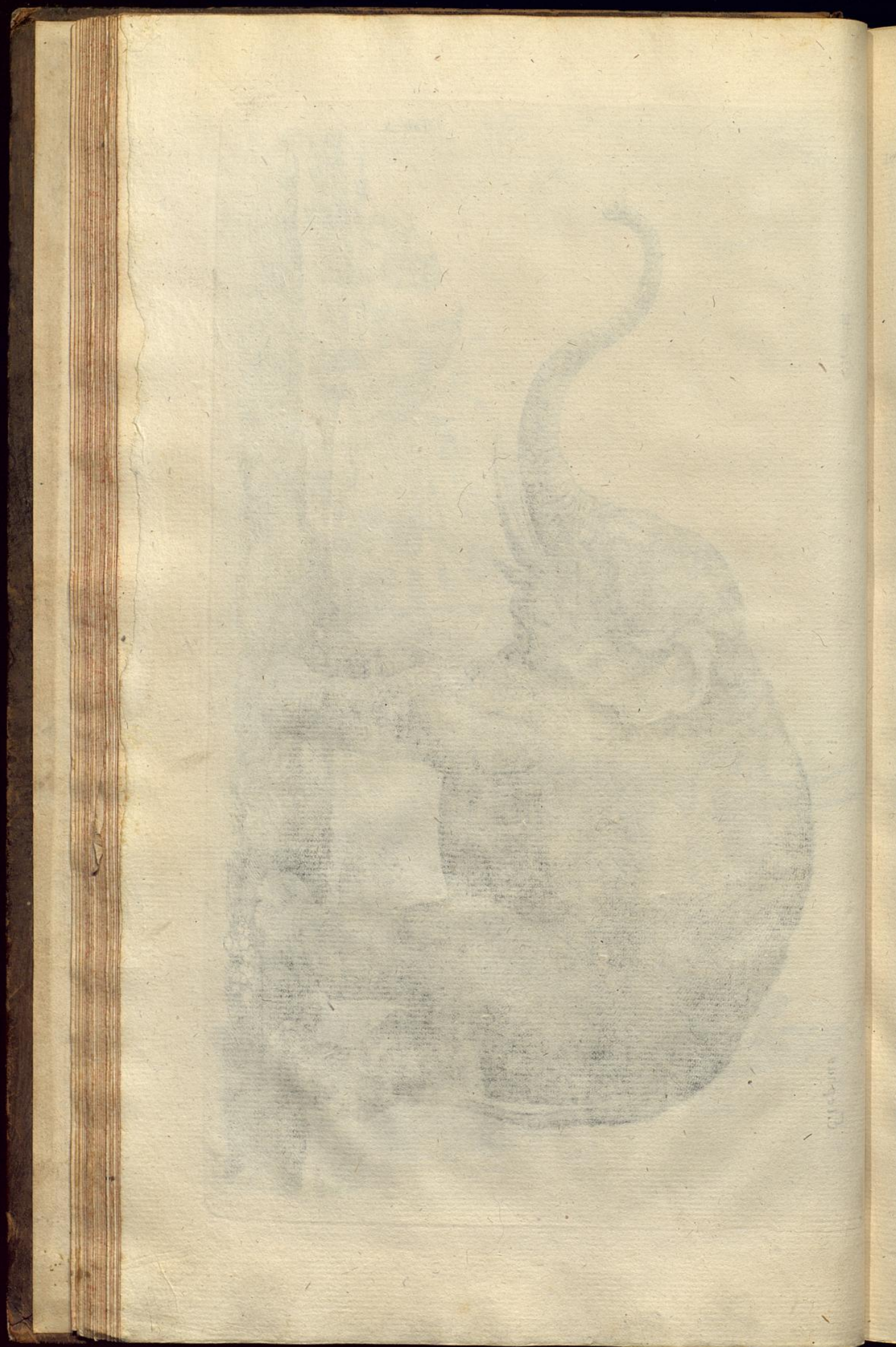
Elephant.

Elephant

Elephas

Elephas

Elephant.

Plin.
l. 35

Stra
ogr
Opp
Gyn
v. 5

Soll
lyhi
Plin
l. 6

Art
A. 1

Art
A. 1

dem constat. Alibi enim, setarum nullum tegumentum, ne in cauda quidem praesidium abigendo taedio muscarum, esse dicit: alibi vero elephantorū corpora impenetrabiles fetas habere (nisi forte cetras sit legendum) scribit. Cardanus quoque non solum nudam ait, sed et cur talis esse debuerit rationem reddit. At Cadamustus sese pilos, qui nigricabant, et quasi duorum palmorum mensuram excedebant, evulsisse testatur. Gillius quoque auctor est, ad duorum palmorum magnitudinem accessisse, Vartomannus denique, caudam habere similem bubulis, trium forte dodrantum longitudine, paucis in extremitate pilis prodiit: et invenitur in descriptione Guineae istiusmodi caudis muscas ab idolis mulieres arcere. Ipse denique Plinius, quasi sui oblitus, sic scribit. Indi mira gaudent longitudine eorum, (smaragdorū) solosque gemmarum esse praedicant, qui carere auro malint; ob id, perforatos elephantorū setis religant.

Plin. H. N. *Caput* quoque deformē habent: secundum tempora spiramentum quoddam, per quod mas pingue quoddam tempore congressus emit, idque et foeminae tum patens, si Straboni credimus. *Aures* pro corporis ratione, secundum Oppianum, exiguae sunt; quaque verum gemini palmi magnitudine, subque illis locus, cui Scalpro ictu mallei adacto interficiuntur. Livius Hasdrubalis inventum esse credit. Apud Sambros Aethiopiae populos, auribus carere ex Solino et Plinio habemus. *Oculi* quoque magni, sed pro tanti corporis magnitudine exigui apparent; illique graviter se moventes. *Os* in pedore, ut Cadamustus prodidit, atque hoc, non proboscide sugunt, teste Aeliano et Aristotele; qui et *linguam* eis esse scribit perquam exiguam, atque interius positam, quam sit in caeteris, ita ut vix eam videre possis. *Dentes* ipsis intus ad mandendum quatuor: praeterque eos, qui prominent, masculis reflexi, foeminis recti atque proni. Quam primum nascuntur, habent: sed

grandes illos, non tam perspicuos. His cibos conficiunt, atque in farinae speciem molunt. Sitisunt in superiore mandibula, et quidem stupenda aliquando magnitudine. Vidit Vartomannus in Sumatra duos, qui appensi, libras trecentas et triginta sex pendebant. Vidit et Cadamustus occisum, cuius dentium amplitudo palmos ternos excedebat, eminebant ad duos palmos. De eorundem magnitudine ita Plinius. Magnitudo dentium videtur quidem in templis praecipua. Sed tamen in extremis Africae, qua confinis Aethiopiae est, postium vicem in domiciliis praebere, sepesque in iis et pecorum stabulis pro palis, elephantorū dentibus fieri Polybius tradit, auctore Gulussa regulo. Gillius saepe ad longitudinem decem pedum augefcere, memorat. Venetus vero mercator, unum aureis triginta sex emisse dicitur, longitudine dodrantum ipsius quatuordecim crassitudine dodrantum quatuor; tanto pondere, ut humo tollere non potuerit. Sed et Sabellicum auctorem habemus, fuisse Firmo, duos elephantinos dentes, tam enormi magnitudine, ut Aurelianus Firmi victor, eos pro miraculo Romam deportandos curaret, longitudinem horum duorum pedum fuisse dicunt. Dentes hos alii cornua dicunt; an recte, Aldrovandus et Cardanus explicant, nos alibi dicemus; hoc duntaxat hic addere placet, mandibulam inferiorem, edendo solum moveri, superiorem semper quiescere. Quo loco aliis animantibus nasus est, elephantēs habeant partem quandam pendentem, angustam ac longam, adeo, ut terram pertingat, in fine perforatam, cortilem, flexilem, lubricam, volubilem, serpentis in morem. Latinis dicitur *Proboscis*, *tuba*, *manus*, quod apud Plinium et Ciceronem invenies, manus nasuta, quod apud Cassidorum, promuscis, quod apud Vitruvium. Graeci vocant *προβοσκιδα*, *μικτήρα*, *μικασμόν*, et *προνομαίαν*. Is ipsius usus, quae manus. Ea namque cibos tam siccos quam

Plin. H. N.
l. 8. c. 10.

Strabo Geogr. l. 15.
Oppian.
Gyneg. l. 2.
v. 519.

Solln. Polyhist. c. 43.
Plin. H. N.
l. 6. c. 30.

Aristot. H.
A. l. 2. c. 6.

Aristot. H.
A. l. 2. c. 5.

Cicero l. 2.
de Nat.
Deor.
Cassidor.
l. 10. Variorum.

quam humidos colligunt, capiunt et ad os admovent. Eadem spirant, bibunt, odorantur. Lucretius ideo *Angviamanos* vocavit. *Malleolos* posterioribus imis cruribus, teste Aristotele, possident: sed de *Crurum* flexu aliter alii tradunt. Alii enim crura sine nodis articulisque habere, ossa solida et inarticulata, ideo crura tibiasque flectere non posse, et, si cadant, nec surgere, scribunt: alii, ut Plinius, in posterioribus articulos breves obtinuisse, et poplites intus hominis modo flectere, prodidere, quod et experientia docuit. *Pedes* eiusdem cum equinis sunt rotunditatis, sed ampliores, ut planta quoquo versum ad binos dodrantes accedat. Vartomannus rotunditatem orbi mensario assimilat. Ex callo nigerrimo et amplissimo constant. Digiti in pedibus informes, numero quidem quinque, sed indivisi, ac leviter discreti, ungulifque non unguibus similes. *Mammæ* habent sub armis duas; nec in pectore, sed citra in alis occultas. *Genitale* equo simile, sed parvum, nec pro corporis magnitudine. Plinius averfa dicit, averfosque coire, foeminae inter femora. *Testes* non foris conspicui, sed intus circa renes conditi, quo circa initum celerius agunt. Ctestiasnugatur, semen adeo indurari siccescens, ut electro simile efficiatur. *Ventres* ipsis quatuor Plinius tradit: Aristoteles vero ita sinuosum intestinum, ut quatuor ventres habere videatur; inque hoc etiam cibum reperiri. Galenus idem latissimum et equo simillimum facit; extra suillis proxima. *Iecur* quadruplo maius est bubulo, et reliqua pari ratione excepto liene: hic enim ex proportionem minor. *Pulmonem* Plinius bubulo quadruplo maiorem facit. *Fel* in iecore adesse negat Aristoteles: incisa tamen parte, qua adhaerere solet, humorem felleum plus minus effluere. Galenus etiam *χοληδοχον* vesiculam habere affirmat. Idem ex dissecti corde magnum os exemit; illud vero duos

tantum ventriculos, non tres, ut apud Aristotelem, habere observavit. De eodem ita Aelianus. Duplici tum corde, tum sensu animi elephantis esse dicitur, et altero quidem ira incendi, altero mitigari et leniri, Maurorum sermonibus pervagatum. Duorum descriptionem apud Aldrovandum vide. Inveniuntur, in Africa, Asia, et vicinis hisce insulis. Et in Africa, quidem in saltu post Syrtes, solitudinibus Salae Mauritaniae oppido vicinis, Lybia, Getulia, proximis Atlantimonti saltibus etc. Symbari inter Arabiae montes et Nilum, ipsorum venatibus vivunt. Sunt et in Aethiopia Ophiophagorum eorundem venatus a Ptolomaeo Philadelpho Aegyptiorum Rege instituti. Quantum ad Asiam, Rex Parthalis, prodente Plinio, DCC. aluit, Audatae mille, Palibrotorum IX. M. Chrysaei, Parasangae, Asangae CCC. armabant. In Taprobana, Onesicrito Alexandri M. praefecto prodente, maiores et bellicosiores, quam in India habebantur. In Zeilana hodie maximos et summi ingenii esse, Iohannes Metellus prodidit. Siamesis Rex XII. M. habere dicitur, e quibus quatuor millia semper ad subitos casus armata sunt. Sub imperio magni Mogulis L. M. habentur. In Molambique quoque insula, armenta eorum offendit Vartomannus, et in Benomotapa Iohannes de Baros. At insulam quoque Zanzibar multos mercatores eboris emendi causa venisse M. Paulus Venetus prodidit. Roscidis autem et palustribus locis maxime delectantur, amnesque amant, in calidioribus inprimis regionibus. Frigoris sunt impatientissimi. *Vidum* Elephantorum quod spectat, vescuntur herbis palustribus, arborum foliis, truncis, fratribus Musae, et ficus Indicae radicibus. Devorant aliquando et terram et lapides. Eam tamen edisse, iis tabificum est, inquit Plinius, nisi prius mandant. Cicures hordeo vescuntur, eiusdemque novem interdum Macedonicos modios

Aelian. R. A. 1.4. c. 31.

Locus.

Plin. H. N. 1. 6. c. 39.

Plin. H. N. 1. 6. c. 29.

Cibus et Potus.

Plin. H. N. 1. 8. c. 10.

modios absumunt. Antuerpiae ostentatus, quatuor modios pomorum in diem absumsit. Lusitani melonibus vehementer delectari scribunt. Potus ipsis aqua, sed non nisi turbida, vinum ex oryza et aliis frumentis factitium, nec non nostras Antuerpiensis ille, una vice plures, quam sedecim libras bibebat, idque toties iterabat, ut mensuram potus ab Aristotele proditam, facile aequaturus videretur. Sitis tamen sunt patientissimi, et sine potione octo dies peragunt. De Coitus tempore et modo diversa ab auctoribus produntur. Plinius matrem coire quinquennem, decennem foeminam, ex Aristotele prodit. Aristoteles modo vigesimum annum utrique assignat, modo foeminae duodecimum, cum celerrime, decimum quintum, cum lentissime congregiuntur. Averse coire apud Solinum ex Plinio invenies, cui et Horatius de Canida succinit: foeminam in coitu federe, marem supervenire Albertus M. seu ut Aristoteles, clunibus submissis insilire pedibus ac inniti, marem supervenientem comprimere. In aqua autem praecipue iniri desiderant: indeque tam foeminae quam mari commoditas accedere creditur, quoniam is et coiturus per aquam facilius tollitur, et post congressum facilius descendit. Nunquam autem nisi in abdito coeunt, et mas coitum triennio interposito repetit, eandem praeterea nunquam patitur. Biennio coire quinis, nec amplius in anno diebus Solinus ex Plinio scribit: nec prius ad gregarium numerum reverti, quam vivis aquis abluantur. Tempore vero coitus, maxime efferantur, et stabula indorum sternunt. Quamdiu uterum gerunt, in dubio quoque. Alii annum et sex menses, alii triennium, quidam decennium statuunt. Aristoteles biennium assignat; Strabo menses ut minimum sedecim, ut plurimum octodecim, cui Diodorus Siculus et Aelianus accedunt. Sunt, qui octavo a coitu anno parere pronuntiant. Pariunt enitentes

posterioribus cruribus et subsidentes cum dolore. Partus annotante Aeliano, in caput procedit in lucem. Unicum edere, apud Aristotelem et Diodorum Siculum legimus: quaternos uno partu, apud Cadamustum et Scaligerum. Magnitudo foetus instar porci integrae aetatis secundum Aelianum, vituli trimestris secundum Plinium. Statim ac natus est, cernit et ambulat, et ore fugit, non promusce. Lactant usque ad annum octavum. Inimicitias gerunt cum Rhinocerate, Leonibus, Tigridibus, Arietibus, Porcis, Serpentibus et Draconibus, quibusdam coloribus et igne. De Rhinocerate ita Plinius: In ludis Pompeii Magni visus est Rhinoceros. Alter hic genitus hostis elephanto, cornu ad saxa limato, praeparat se pugnae, in dimicatione alvum maxime petens, quam scit esse molliorem. Longitudo ei par, crura longe breviora. Apud Hesperios Aethiopas leones elephantorum pullos aggrediuntur, quos cum vulneraverint, matribus supervenientibus fugiunt. Tigridem in caput Elephantum insilire, facileque eundem suffocare, Arrianus auctor est. Si feritate effertur, ad arietis conspectum statim mansuescit. Grunatum porci exhorre apud Aelianum, Strabonem, et Senecam invenies. De Draconum et Elephantorum pugna ita Plinius: India fert elephantes, bellantesque cum eis perpetua discordia dracones tantae magnitudinis, ut et ipsos circumflexu facili ambiant, nexuque nodi praefringant. Commoritur ea dimicatio, victusque corruens complexum elidit pondere. Mira animalium pro se cuique praecipua solertia est, ut iis draconibus, una scandendi in tantam altitudinem difficultas. Draco itaque ad pabula specularis, excelsa se arbore inicit. Scit ille impari sibi luctum contra nexum: itaque arborum aut rupium attritum quaerit. Cavent hoc Dracones, ob idque gressus alligant cauda. Resolvunt illi nodos manu. At hi in ipsa nare caput

put condunt, pariterque spiritus praecludunt, et molissimas lancinant partes. Idem obvii deprehensi erigunt se in adversos, oculosque maxime petunt. Ita fit, ut plerumque caeci ac fame ac mororis tabe confecti reperiantur. Inter colores puniceum, inprimis et candidum refugiunt, cuius causa alibi explicabitur. Terreri igne, Elephantorum Hannibalis exemplo docuit Livius, qui per ignem in Capuana obsidione exacti sunt. In tantum autem consternantur, ut nulla ratione, ut gradum revocent, adduci possint. De *Aetate* haud eadem traduntur. Alii enim ducentos, alii trecentos, quidam centum et viginti annos vivere aiunt. Onesicritus apud Strabonem ad trecentimum annum vivere, raros ad quingentesimum prodit: circiter ducentimum robustissimos esse. Philostratus quendam ex illis, qui contra Alexandrum M. pugnaverant, quinquaginta supra trecentos post Alexandrum annos superfuisset, tradit, ut de Elephantolubae, Ptolomaei Philadelphi, et Seleuci Nicanoris taceam. A sexagesimo iuventam incipere, apud Plinium ex Aristotele habemus: ex quantitate dentium aetatem futuram cognosci, apud Cadamustum. Frigoris impatientes sunt: maximum hoc malum, inflationemque et profluvium alvi, nec alia morborum genera sentiunt. Huic potione aquae calidae, et cibo foeni melle imbuti succurritur. Aelianus tamen oculorum affectionum quarundam mentionem facit. Vulnera captorum primo aqua tepida eluuntur: mox, si luculenter sunt alta, butyro inunguntur, postea, suillae carnis recentis et sanguine madentis admotu, inflammatio lenitur. Quotannis etiam in furorem agi reperio, tuncque nulli obvio parcere. Indicium instantis, oleosa materia, quae ex illorum auribus effluit. Medela ab obiurgatione. Rationibus rectores demonstrant, vilis et degeneris esse animi, ob amorem ita in furias agi. Catarrho laborare, eumque in lapidem

aliquando abivisse, cuius et iconem exhibemus, proditum. Gradatim ambulant, propter corporis gravitatem. Neminem tamen aiunt tantae esse pernecitatis, quem suo incessu non comprehendat. Poplites intus flectit, hominis modo, ut Plinius loquitur. Et quia articulos crurum non tam sublimes habet, ut aliae animantes, sed humiliores terram versus, ideo insidendi insuetis, nauseam commovet. Quod tamen de profectionibus intelligi debet. Siquidem, Vartomanno et Gyllo attestantibus, ex adolescentium molli gradu, sessor tantopere delectatur, ac si mula gradaria veheretur. *Naturam et Ingenium* singulare multa testantur, ut non mirum dixisse Plinium, omnium quadrupedum subtilitatem animi praecipuam perhiberi illis. Ab aquis sibi metuerre superius diximus. Ideo difficulter ab Hannibale, Polybio et Livio testibus, perducti sunt: et apud Plinium, Puteolis averfis vestigiis, earundem metu, e navi abivisse, legimus. Attamen L. Caelius Metellus iunctis doliis per mare Siculum eos transmisit, cum naves deessent: et aliquando interdum flumina transmittunt. Foemina mare multo est robustior, easque in hoc genere plane viriles, Vartomannus testatur. Aristoteles tamen timidiore asseverat. Fagos, oleastros, et palmas dentibus subvertere Oppianus auctor est: aedificia evertere Aristoteles. Ab uno arboris truncum prostratum tantae vastitatis, ut vix a viginti quatuor movere potuerit, Vartomannus prodidit, et addit, a tribus maximam Liburnicam in siccum pertractam. *Pugnant* inter se vehementer, ut tradit Aristoteles, et alter alterum dente ferit. Victus vocem fugit victoris, terram ac verbenas porrigens. Herbam victori a victo porrigi, vel proverbio constat, quod tamen vix cum Vossio concessero. *Iniuriam* ulcisci apud Acoftam habes. Nucis putamine a milite in fronte quidam petitus, servatum, in eundem in platea deambulanti, aliquot post die-

diebus coniecit. Singulari et *reſto-*
res amore proſequuntur, iniuriarum
quoque iſtis illatarum memores, ut
optime Seneca ſcripſerit, Elephan-
torum feritatem uſque in ſervile ob-
ſequium demereri cibum. Sane a
quibusdam aurigas ſuos, qui in cer-
tamine ceciderant, ex praelio ex-
emptos, alios ab aliis ſervatos, Stra-
bo auctor eſt. Caſſiodorus vero
ſcribit, cum magiſtri compendia
ſua putet alimenta, motu corporis
a diverſis poſtulare, quod ei porri-
gat. Quod ſi, inquit, aliquis prae-
bere contemſerit poſtulata, veſi-
cae collectaculo patefacto, tantam
dicitur alluvionem egerere, ut in
eius penatibus quidam fluvius vi-
deatur intraſſe, contentum vindic-
ans de foetore. Quidam Cochi-
ni, militem magiſtro ſuo de via ce-
dere renuentem, aliquoties flumine
merſit, ſi Chriſtophoro Acoſtae cre-
dimus. Plutarchus denique refert,
Porolindorum Rege vulneribus con-
fecto, elephantum ſenſim ac leni-
ter multa ſpicula promuſcide retra-
xiſſe, et ipſum iam male affectum,
non prius tamen procubuiſſe, quam
ſentiret Regem exſanguem delabi:
tum demum, ne corrueret, paula-
tim ſe demiſiſſe, ut Rex commo-
dius ſe ad ſolum inclinare poſſet.
Timere naturaliter hominem, Pli-
nius ſcripſit. Elephas, inquit, ve-
ſtigio hominis animadverſo prius-
quam homine, intremiſcere inſidia-
rum metu, ſubſiſtere ac olfactu cir-
cumſpectare, iras proſlare, nec cal-
care, ſed erutum proximo tradere,
illum ſequenti, nuntio ſimili uſque
ad extremum, et tunc agmen cir-
cumagi et reverti, aciemque diri-
gi. Adeo omnium odori durare vi-
rus illud maiore ex parte, ne nu-
dorum quidem pedum. *Amicos*
homini Cicero innuit, dum dicit,
opinionem eiſmodi eſſe, quandam
illi belluae cum genere humano ſo-
cietatem. Innuit et Philoſtratus,
dum ſcribit, ubi ſemel ad homi-
nem adſueſcit, ab eo omnia pati,
ex eoque morum ſimilitudinem in
ſe transferre, neque aliter, quam
parvos canes, ex hominis manu

gaudere cibum ſumere, atque ad ſe
accedentem promuſcide complecti,
eumque caput intra fauces immitte-
re facile tam diu pati, quoad ho-
mini libitum fuerit. Quae de cu-
iuſdam elephantis erga infantem a-
more produntur, apud Athenaeum
et Aelianum vide. Traditur quo-
que unus amiſſe, quandam in Aegy-
pto corollas vendentem, ac ne quis
vulgariter electam putet, mire tum
gratam Ariſtophani celeberrimo in
arte Grammatica. *Docilitatis* eſſe
ſingularis, multa ſunt argumento.
Plinius enim per auras arma iacere
non auferentibus ventis, inter ſe
gladiatorios congreſſus edere, aut
laſciviente pyrrhiche colludere,
ſcribit. Ubi, ut idem ait, mirum
maxime, adverſis quidem ſunibus
ſubire; ſed regredi magis utique
pronis. Sic ſe rem habere, praeter
Plinium, Seneca et Suetonius, ne
de Xiphilino dicam, innuunt. Ro-
mae quidam gyros facere explicatu
difficiles doctus, increpatuſ, noctu
ſua ſponte ſe ad lunam exercere de-
prehenſus eſt. Ille, quem Emanuel
Luſitaniae Rex Leoni X. Pontifici
deno miſerat, eundem de fenestra
proſpectantem ter genibus flexis, et
demiſſo corporis habitu, venera-
bundus ſalutavit, Oſorio prodente.
Augerius ſimiliter Buſbequius in epi-
ſtolis Turcicis ſcribit, viſum ſibi ele-
phantum iuvenem, qui ad can-
tum tripudiantium more alternos
moveret pedes. Eundem et pi-
la luſitaſſe, quam palmae vice
feriret probuſcide. Linguas, in-
telligere Zeilanenſes, apud Metel-
lum habemus; quendam literarum
ductus Graecarum didiciſſe, ſolitu-
que perſcribere eiſus linguae verbis.
Ipſe ego haec ſcripſi, et ſpolia Cel-
tica dicavi, apud Plinium. Hu-
mano more convivatos aliquando
apud Aelianum invenies: neque ex
iis viſus eſt, quiſpiam vorax, ne-
que maioris partis capax. Cum ei-
ſet bibendum, unicuique crater ex-
hibebatur et hi quidem promu-
ſcidibus potionem haurientes,
moderate bibebant: deinde cir-
cumſtantes leviter et festive ad-
ſper-

Strabo
Geogr.
l. 15.
Caſſiodor.
l. 10.
Varior.

Plutarch.
de ſolert.
animal.

Plin. H. N.
l. 8. c. 10.

Cicero l. 3.
de Nat.
Deor.

Philoſtrat.
de vita A-
pollonii
l. 2.

Plin. H. N.
l. 8. c. 3.

Plin. H. N.

Plin. H. N.

l. 8. c. 3.

Plin. H. N.

l. 8. c. 1.

Seneca

Epist. 86.

Sueton. in

Nerone et

Galba.

Plutarch. l.

de ſolertia

Animal.

Plin. H. N.

l. 8. c. 3.

Plin. H. N.

l. 8. c. 1.

Plin. H. N.

l. 8. c. 5.

Aelian. H.

l. 8. c. 32.

spergebant. Mimi magistrive
 officium exhibere, et aliis fa-
 lientibus choreasque ducentibus
 praecinere, Arrianus se vidisse ia-
 stat. Inter caetera solertiae docu-
 menta, est et hoc, quod, cum
 profundas et superatu difficiles fos-
 sas transeunt, maior stans medius
 tanquam pons omnes transmittit:
 alii ingerentes fossae farmenta,
 eundem servant. Sed et pabuli
 consueti quantitatem agnoscere;
 Plutarchus prodidit, permittamque
 eidem farinam artificiosissime fecer-
 nere posse Aelianus. At, quod A-
 costa de quodam lebetem, utrum
 pertusus esset, aqua hausta pro-
 bante, scribit, stupendum est. So-
 lem et Lunam novam venerari, ho-
 mini errantem viam monstrare, huma-
 na adulteria et homicidia observare
 ac detegere; sed et patrium intel-
 ligere sermonem, loqui, vel scri-
 bere, inter fabulosa repono. De
 usu elephantum, in bello, specta-
 culis, triumphis, et aliis, alibi di-
 cetur. In *Cibis* fuisse quibusdam
 certum. Unde et Elephantopha-
 gorum nomen, qui circa Drabam,
 in montibus Afachaeis, et contra
 Meroen habitabant. Adiabaras, seu
 Magabaras auctores vocant. Quin-
 et Plinius Troglodytas solo elephan-
 torum venatu ali tradit. Caro pon-
 derosa, frigida et abominabilis Rhafi.
 Aelianus praeter promuscidem, la-
 brum, et cornuum medullam, ni-
 hil esculentum in iis esse ait. Ae-
 thiopes, teste Gyllo, posteriores
 partes appetunt. Renes tamen ma-
 xime in deliciis, et regum epulis,
 si Vartomannus vera prodidit. *Me-
 dicinam* quod spectat, Aelianus adi-
 pem contra omnia genera ferarum
 remedio esse, reliquit, eoque in-
 unctum, etiam nudum inter fero-
 cissimas illaesum versari posse fabu-
 latur. Proboscidis tactu, capitis
 dolor levatur; efficacius, si et ster-
 nuat. Dextra eiusdem pars, cum
 Lemnia rubrica adalligata, impe-
 tus libidinum stimulat. Iecur, co-
 mitialibus morbis prodest. Fimus
 si illinatur, pediculi fugantur. *Ebo-
 ris*, cuius nomine Plinius illam

praecipue partem dignatur, quae
 circa os est, quodque alibi elephan-
 tis, et dentis Indici appellationem
 fortitum est, singularis est et natura
 et usus. Gaudet humido et siccita-
 te offenditur, cariemque senrit.
 Emolliri posse Democritus ostendit;
 emolliturque potionis genere, quod
 zythum vocatur, ut apud Plutar-
 chum extat. Emollitum, confort-
 matur, et in varia tornatur. Pa-
 rabantur quippe ex eo mensae, le-
 ti, capuli cultorum, enses, va-
 ginae, pharetrae, sceptrae, fellae cu-
 rules, portae, et alia; de quibus Aldro-
 vandum consule. Politur ut ligna,
 ac potissimum squatina, ut testatur
 Plinius: nitor vero, hebetatur men-
 sibus muliebribus. Vis ipsi adstrin-
 gens, quae tamen gustu non per-
 cipitur. Conceptum iuvare, et ven-
 triculo humido prodesse, Practici
 prodiderunt. Ramentis cum melle
 illitis, tuberculae in facie tolluntur.
 Scobe, paronychia sanantur. Con-
 tra lumbricos cum cornu cervi mi-
 scetur. Si uratur, ut decet, Spo-
 dium vocatur, pro quo tamen alio-
 rum animalium ossa obtruduntur.
 Frequentior huius, quam eboris
 usus. Praeparationem vide apud
 Aldrovandum loco citato. *Diffe-
 rentiae et Genera*, a locis in pri-
 mis sumuntur, seu Philostratum,
 Aelianum, et Plinium spectes, seu
 recentiores. Sunt enim alii palu-
 stres, alii montani, alii campestres,
 alii silvestres, alii Lybici, alii In-
 dici. Solinus Prasiorum, et Taxi-
 larum meminit. *Palustribus* den-
 tes sunt lividi, rari, tractuque dif-
 ficiles, et in plerisque partibus fo-
 ramina; in aliis vero quasi grandinis
 grana tumores quidam insurgunt,
 et arti minime obtemperant. De-
 mentes levesque esse, Philostratus
 addit. *Montani* perversi sunt, et
 insidiosi, et nisi alicuius rei indige-
 ant, erga homines minime fidi.
 Dentes habent minores, sufficien-
 ter albos, et in quibus nihil est dif-
 ficile reperire. *Campestres* benigni
 habentur, mansueti, et imitationis
 amatores. Dentes habent omnium
 maximos, albißimos, et sectu fa-
 ciles,

utarch.
An ed
felicit.
drov.
ift. Qua
up.l.i.
10.

differentia

N. H. Hall
101.11
111.11
111.11

101.11
111.11
111.11

101.11
111.11
111.11

ciles, ut nullo labore, in quamcunque manus voluerit partem deducantur. *Silvestres*, in regno Senegae, ad fluvium inprimis Gambrae invenies. Ibi enim gregatim, ut apud nos apri, incedunt. *Lybici*, seu Mauri Indici sunt minores, et nec vocem, nec odorem horum ferre possunt, ut apud Polybium habes; imo nec contueri quidem eos audent, ut apud Solinum legitur. *Indici*, sunt quidem maximi; non eiusdem tamen omnes magnitudinis. Ideo Solinus duo

eorum genera tradit; nobiliores indicari magnitudine, minores nothos dici. *Prasii* appellantur, qui maximi sunt, quales forte iam Madagascar, teste Scaligero, producit. *Taxilas* vocant, qui secundi ab his magnitudine existimantur. Illos et in Sumatra invenies, animi robore, et virtutis indole iis, qui in continenti sunt praestantes. Ideo magnis navibus in continentem transportati, Calingarum Regi vendebantur, ut Aelianus prodidit.

CAPUT VI.

De Moncerote, et Asinis Cornutis.

Monocerotis vocabulum, quod Latinis unius cornu animal sonat, pluribus animalibus competit: stricte tamen soli illi, quod ἀπὸ τοῦ μόνου κέρατος, a solo cornu dictum est, et ideo Unicornis, et Unicornu. Brachmanorum Dialecto καρτάζωνον, vocatur. An in rerum natura sit, vel fuerit, alibi, post Baccium, et Bartholinum, magni patris magnum filium, disquiretur; nunc breviter fide auctorum, qui de eoscribere, de eodem agemus. *Descriptionem* itaque quod attinet, Strabo, ex Onesicrito equos unicornes toto fere corpore referre scribit. Philes cauda aprum, Leonem rictu praefere ait. Plinius, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, facit; et uno cornu nigro, media fronte cubitorum duum eminente, instrui. Plinium Solinus sequitur. Isidorus cum Rhinocero te confundit, et cornu ita acutum et validum esse, ut quicquid impetierit, aut ventilet, aut perforet, addit. M. Paulus Venetus, Magno Cham Tartariae a servitiis, in regno Lambri conspici ait, Elephantem minores, depressum caput gerentes aprino simile, spinosa lingua, qua obvia petunt, nigricantibusque oculis, Rhinocerotis formam ad unguem aemulantur. Ludovicus de Varthema Bononiensis

de Monocerotibus a se visis, ita scribit. Ex altera templi Meccani parte claustra sunt, quibus bini Monocerotes vivi includuntur, qui pro re singulari, ut sunt, monstrantur. Eorum haec forma erat. Maior equinum pullum xxx. mensium imitatur, unumque in fronte cornu praefert, trium circiter ulnarum. Alter Monocerus, unius anni similis, cornu quatuor palmarum habet. Color ferae, ut equi sagmati obscurior, capite cervino, collo brevi, rarisque circa illud pilis, et brevi iuba ab altero tantum latere dependente. Crus subtile habet, gracile hinnuli instar: Pes anteriori parte parum fissus, ungula vero caprina, pedesque dextrum latus pilosum. Enimvero feritatem praefert, et naturam solitudinis amantem. Quae Garzias ab Horto habet, non appono. Reperiri dicuntur in Arabiae solitudinibus, ibique a mercatoribus visos, Thomas Bartholinus accepit. Garzias suos inter promontorium Bonae Spei, et illud, quod vulgo de Currentes nuncupatur, inveniri scribit. Paulus Venetus suos in regno Bosma et Lambri locat. Aeneas Sylvius, in extremis Asiae partibus, in quadam provincia nomine Macino, inter montes Indiae et Catalum, ubi vulgo, creditur habitasse Sericos Aloyus Cadamustus in novo orbe, Cornu

Hist. l. 5.
Polybius

Aldrov.
Hist. Quadrup. l. 1.
c. 6.

Strabo
Geogr. l. 15.
Philes in
lambis,

Plin. H.N.
l. 8. c. 21.

M. Paulus
Venetus
l. 3. c. 15.

Vartom.
l. 1. c. 18.

Scalig.

Exercit.

204.

15.

Aelian. H.

l. 16 c.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.

15.